

บทนำ

บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบและโครงสร้างองค์กร

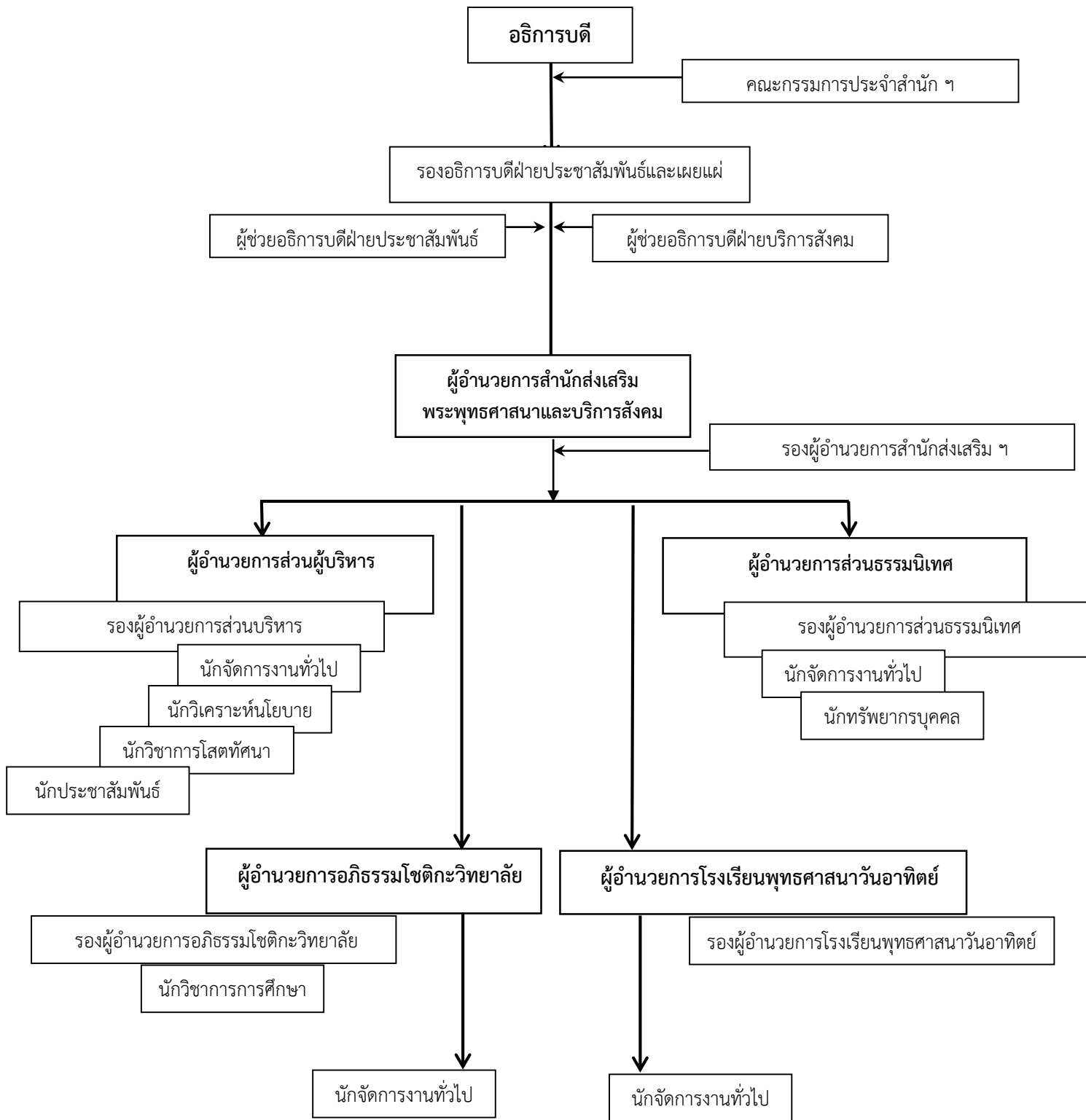
โรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ เป็นหน่วยงานในสังกัด มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้เปิดทำการเรียนการสอนและการฝึกอบรมวิชาการด้านพระพุทธศาสนา ศิลปวัฒนธรรมไทยแก่เด็กและเยาวชน โดยกลุ่มคณาจารย์ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้มีการปรับปรุงพัฒนาโดยลำดับ ทั้งทางด้านการบริหารจัดการ ตำราเรียน อาคารสถานที่ ด้านงบประมาณ ต่อมาคณะสงฆ์ในกรุงเทพมหานคร และต่างจังหวัดได้เปิดโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ และขอเป็นสาขาของทางมหาวิทยาลัย ณ ปัจจุบัน มีจำนวนมากกว่า ๑๐๐ แห่ง บางแห่งก็ยังสามารถบริหารจัดการได้โดยอาศัยความร่วมมือจากหน่วยงานส่วนราชการ ประชาชนผู้มีศรัทธา แต่บางครั้งก็ต้องมีอันล้มเลิกกิจการลงไปเพราะไม่สามารถสู้กระแสความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในสังคมปัจจุบันได้ โดยเฉพาะกลุ่มเด็กและเยาวชน ขาดความสนใจใฝ่รู้ในวิชาการด้านพระพุทธศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมไทยจึงอยู่ในสภาพที่ขาดคุณธรรม จริยธรรม สร้างปัญหาให้แก่สังคมมากยิ่งขึ้น

การบริหารจัดการภายในโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ผู้บริหารมีความมุ่งมั่นที่จะปรับปรุงพัฒนาการบริหารจัดการ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นโดยเฉพาะในส่วนของการเรียนการสอน จะปรับกลยุทธ์ให้ทันสมัย เหมาะสมกับวัยของเด็กและเยาวชนและเป็นที่พอใจของผู้ปกครอง

๑ โครงสร้างการบริหารจัดการ

โรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เป็นส่วนงานในกำกับของสำนักส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการสังคม ซึ่งมีภารกิจเกี่ยวกับงานประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ของมหาวิทยาลัย งานธรรมนิเทศ งานจัดการเรียนการสอน อภิธรรม งานจัดการเรียนการสอนพุทธศาสนาและบริการฝึกอบรมคุณธรรมแก่เด็กและเยาวชน และปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย มีส่วนงานในสังกัด ๔ ส่วนงาน ประกอบด้วย

๑. ส่วนงานบริหาร
  - ๑.๑ กลุ่มงานบริหาร
  - ๑.๒ กลุ่มงานประชาสัมพันธ์และเผยแพร่
๒. ส่วนงานธรรมนิเทศ
  - ๒.๑ กลุ่มงานธรรมวิจัย
  - ๒.๒ กลุ่มงานพัฒนาศาสนาแคมป์สน
  - ๒.๓ กลุ่มงานมหาจุฬาอาศรม
๓. อภิธรรมโชติกะวิทยาลัย
  - ๓.๑ กลุ่มงานบริหาร
  - ๓.๒ กลุ่มงานหลักสูตรและการสอน
๔. โรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์
  - ๔.๑ กลุ่มงานบริหาร
  - ๔.๒ กลุ่มงานวิชาการและกิจกรรม

ภาพที่ ๑ โครงสร้างการบริหารงานสำนักส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการสังคม

๒. ขอบข่ายภาระงานของหน่วยงาน

๑. ประวัติความเป็นมาของโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์

เมื่อประมาณปี พ.ศ.๒๔๙๖ – ๒๕๐๐ (อาจ อาสภมหาเถร) สังฆมนตรีว่าการองค์การปกครอง (สมัย พ.ร.บ. การปกครองคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๔๘๔) อธิบดีสงฆ์วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ อดิวิสัยสถานายกมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ (ปัจจุบันมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย) ได้เดินทางไปดูกิจการพระพุทธศาสนาที่ประเทศพม่าและประเทศศรีลังกา เห็นพระสงฆ์ในประเทศนั้น ๆ จัดระบบการสอนศีลธรรมแก่เด็กและเยาวชนได้ผลดีมาก และจัดการสอนเฉพาะวันอาทิตย์ เมื่อเดินทางกลับมา จึงได้ปรารถนาถึงการสอนศีลธรรมของพระสงฆ์ในประเทศพม่าและประเทศศรีลังกาแก่เจ้าหน้าที่บริหารและพระนิสิตมหาวิทยาลัยและดำริว่า “โรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ สมควรที่จะได้จัดให้มีขึ้นในประเทศไทยบ้าง เพราะว่าเด็กและเยาวชน มีความสนใจในพระพุทธศาสนาอยู่ แล้วซึ่งจะให้เป็นการกำลังของพระพุทธศาสนาต่อไป และยังเป็นส่งเสริมในด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนาอีกประการหนึ่งอีกทั้งเป็นการให้โอกาสแก่เด็กและเยาวชนได้ศึกษาและรู้จักหลักธรรมในพระพุทธศาสนาได้ถูกต้องตามสมควรแก่วัยของตน

๒. การจัดตั้งโรงเรียน

โรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้เปิดทำการเรียนการสอนขึ้นเป็นครั้งแรกเมื่อวันที่ ๑๓ กรกฎาคม พ.ศ.๒๕๐๑ ซึ่งเป็นโรงเรียนพุทธศาสนาแห่งแรกในประเทศไทย ซึ่งเป็นหน่วยงานขึ้นตรงต่อแผนกธรรมวิจิตร โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้การศึกษาอบรมศีลธรรมแก่กุลบุตรกุลธิดา ให้ความรู้ด้านพระพุทธศาสนา และเมื่อปี พ.ศ.๒๕๐๕ ได้ประกาศตั้งแผนกหนึ่งต่างหาก ต่อมาปีประกาศมหาวิทยาลัย กำหนดฐานะให้เป็นโรงเรียนมีระบบการบริหารเป็นของตนเอง ปัจจุบันสังกัดสำนักส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการสังคม ทุกปี การศึกษามีจำนวนนักเรียน นักศึกษา เพิ่มขึ้นตามลำดับ ปัจจุบันมีโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ทั่วประเทศ ๑๗๘ สาขา

๓. ที่ตั้งของโรงเรียน

๑. โรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ถนน महाराช แขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๐๐
โทรศัพท์ ๐-๒๒๒-๑๘๖๙, โทรสาร ๐-๒๒๒-๑๘

๒. โรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๙ หมู่ ๑ ถนนพหลโยธิน กม.๕๕ ตำบลลำไทร อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น ๔๓๑๗๐
โทรศัพท์ ๐๓๕ ๒๔๘ ๐๐

๓. โรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
สาขาโรงเรียนวัดสวนส้ม ตำบลสำโรงใต้ อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ๑๐๑๓๐
โทรศัพท์ ๐๒-๓๘๓-๐๙๔๑

๔. โรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
สาขาโรงเรียนวัดไตรสามัคคี ตำบลบางเมืองใหม่ อำเภอบางเมือง จังหวัดสมุทรปราการ ๑๐๒๗๐
โทรศัพท์ ๐๒-๓๙๔-๒๒๒๗

ปัจจุบัน โรงเรียนพุทธศาสนาวัดอาทิตย์ ได้เปิดการศึกษาโดยแบ่งออกเป็น ๒ ภาค คือ

๑. ภาคเช้า

๑. วิชาธรรมะ
๒. วิชาพุทธประวัติ / มารยาทไทย
๓. วิชาธรรมภาคภาษาอังกฤษ
๔. วิชาธรรมภาคปฏิบัติ / ธรรมเนียมฐาน

๒. ภาคบ่าย

๑. วิชาดนตรีไทย
๒. วิชานาฏศิลป์
๓. วิชานาฏศิลป์/ โขน
๔. ศิลปะหัตถกรรม/ศิลปะวาดภาพ
๕. วิชาสามัญ เช่น ภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาไทย สังคมศึกษา

ฯลฯ ต่อมาใน พ.ศ.๒๕๕๔ โรงเรียนพุทธศาสนาวัดอาทิตย์ ได้ขยายไป มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ตำบลลำไทร อำเภอน้อย พระนครศรีอยุธยา ได้ปรับปรุงวิชาสอนดังนี้

๑. ภาคเช้า (วิชาบังคับ)

๑. วิชาธรรมะ
๒. วิชาพุทธประวัติ / มารยาท
๓. ธรรมภาคภาษาอังกฤษ
๔. ธรรมภาคปฏิบัติ / ธรรมเนียมฐาน

๒. ภาคบ่าย วิชาเลือกพิเศษ

๑. ดนตรีไทย
๒. วิชานาฏศิลป์
๓. ศิลปะป้องกันตัว กระบี่กระบอง
๔. ศิลปะแม่ไม้มวยไทย
๕. ศิลปะหัตถกรรม
๖. ศิลปะวาดภาพ
๗. วิชาสามัญ เช่น ภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาไทย สังคม

๔. ปรัชญา

ปณฺญา โลกสฺมิ ปชฺโชโต
ปัญญาคือแสงสว่างในโลก

๑. คำขวัญประจำโรงเรียน

ชื่อสัตย์ กตัญญู รู้หน้าที่ มีวินัย จิตใจอาสา พัฒนาสังคม

๒. ปณิธาน

ศึกษาวิชาการทางด้านพระพุทธศาสนาและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทย

๓. พันธกิจ

บริการวิชาการด้านพระพุทธศาสนาแก่เด็กเยาวชนประชาชนทั่วไป
และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมไทย

๔. วิสัยทัศน์

มุ่งมั่นพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ มีกิริยามารยาทเรียบร้อย
เป็นศาสนทายาทที่ดีของพระพุทธศาสนา

๕. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เด็กและเยาวชนมีความรู้ศาสนธรรมและรู้จักพระพุทธศาสนาตามสมควรแก่วัยของตน
๒. เพื่อเสริมความรู้ และปลูกฝัง ศีลธรรม วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณีอันดีงามของไทย
แก่เด็กและเยาวชน
๓. เพื่อให้เด็กและเยาวชนรู้จักการดำเนินชีวิตตามหลักธรรมแห่งพระพุทธศาสนา
๔. เพื่อให้เด็กและเยาวชนรู้จักบำเพ็ญสาธารณประโยชน์รู้จักรับผิดชอบต่อตนเองและต่อส่วนรวม
๕. เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้มีความรู้ทางพระพุทธศาสนาภาษาอังกฤษ
๖. เพื่อเผยแผ่พระพุทธศาสนา

๖. อุดมการณ์ของโรงเรียน

มารยาทดี	มีระเบียบวินัย
ใฝ่ใจศึกษาธรรม	นำไปปฏิบัติโดยชอบ
ประกอบด้วยความซื่อ	หมั่นพิจารณา
ชวนช่วยสร้างความสำเร็จ	เพลินในการปฏิบัติ
ขจัดความชั่วทุกชนิด	คิดข่มใจเป็น
เห็นจริงจึงเชื่อ	เอื้อเพื่ออารี
มีใจอดทน	ฟังตนตลอดไป

๗. สีประจำโรงเรียน

สีชมพู หมายความว่า เป็นสีแห่งสัญลักษณ์ประจำพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้า
เจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ พระผู้ทรงสถาปนามหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ซึ่งเป็น
มหาวิทยาลัยสงฆ์คณะสงฆ์ไทย

๘. สัญลักษณ์ของโรงเรียน

เป็นรูปพระมงกุฎมาลาวางอยู่บนหมอนสีชมพูอันเป็นสัญลักษณ์ประจำรัชกาลที่ ๕
มีกิ่งล้อมจักรอันหมายถึงการนำธรรมเข้าสู่จิตใจประชาชนและมีรัศมีล้อมรอบพระมงกุฎมาลา
วธรรมจักร หมายถึง พระเดชานุภาพในรัชกาลที่ ๕ ที่แผ่ไปทั่วขอบขัณฑสีมาและอาณาภาพของพระ
ธรรมอันเป็นเครื่องนำทางสู่ความสว่างไสวในชีวิต

๙. แผนยุทธศาสตร์และแผนการดำเนินการ

๑. แผนการพัฒนาโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒. แผนการจัดการเรียนการสอน
๓. แผนการพัฒนาหลักสูตร
๔. แผนการผลิต/พัฒนาหลักสูตร
๕. แผนการนิเทศอาจารย์สอนโรงเรียนพุทธศาสนา

โรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มีอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานบริหารงานวิชาการ จัดการเรียนการสอนพระพุทธศาสนาแก่เยาวชนและกิจกรรมบริการวิชาการอื่น ๆ และปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย ประกอบด้วย ๒ กลุ่มงาน คือ

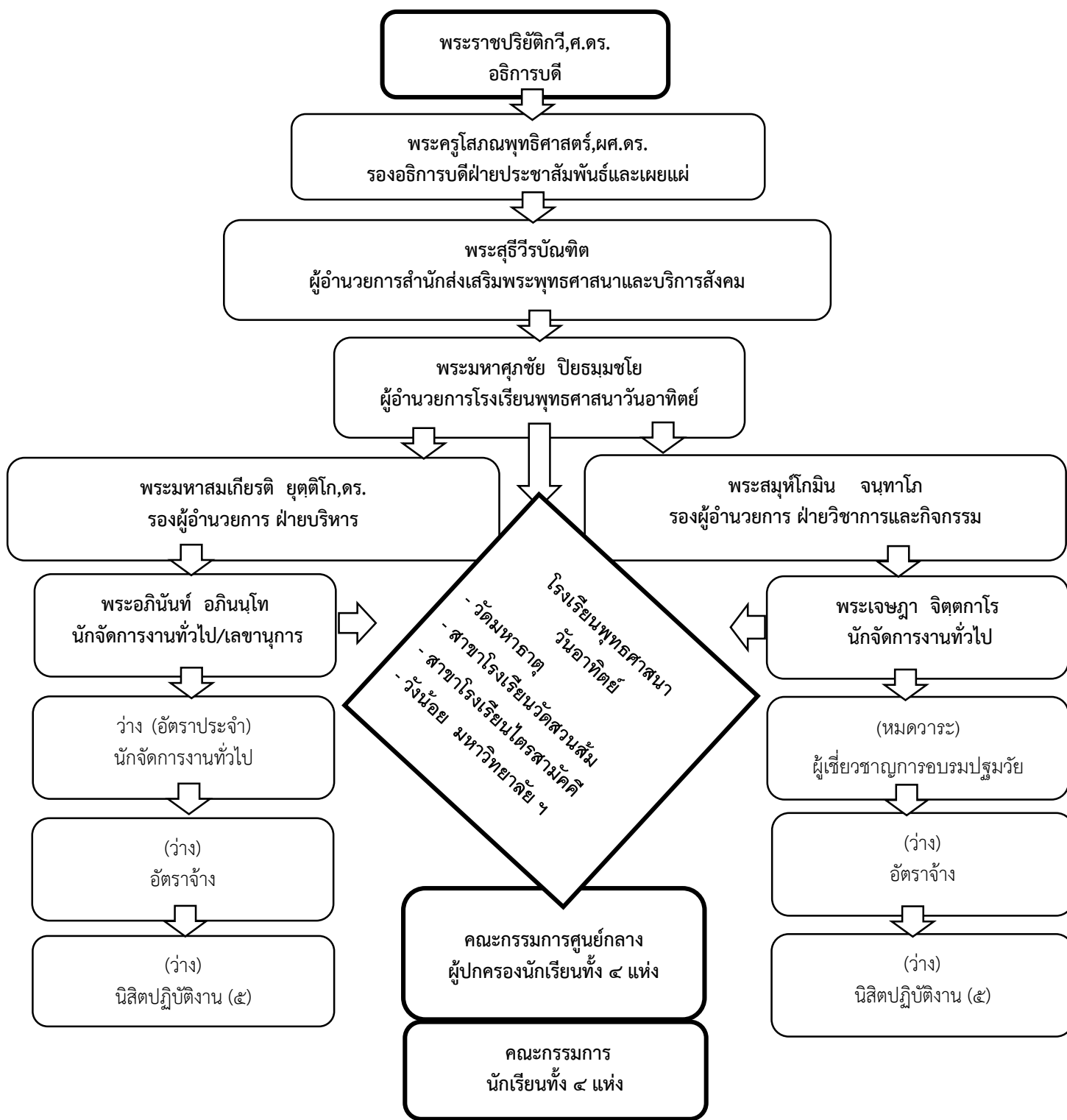
๑. กลุ่มงานบริหาร ปฏิบัติงานด้านธุรการ ประสานงานด้านการเงิน พัสดุ นโยบายและแผนพัฒนา งานบุคลากร งานงบประมาณ งานทะเบียนและสารสนเทศของส่วนงาน รวมทั้งประสานงานกับส่วนงานที่เกี่ยวข้อง และปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

๒. กลุ่มงานวิชาการและกิจกรรม ปฏิบัติงานวางแผน พัฒนาหลักสูตร จัดการเรียนการสอนและ กิจกรรมบริการวิชาการแก่เยาวชน จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้สอดคล้องกับสถานการณ์ทางพระพุทธศาสนา และบริการสังคม วิเคราะห์ ประเมินผลการดำเนินงานด้านต่าง ๆ และปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

๓. บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่ง

ส่วนงานบริหาร โรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ มีบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานบริหารงาน วิชาการ จัดการเรียนการสอนพระพุทธศาสนาแก่เยาวชนและกิจกรรมบริการวิชาการอื่น ๆ และปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมายมีอัตราบุคลากรตามโครงสร้าง จำนวน ๙ อัตรา ประกอบด้วย ตำแหน่งนักจัดการงานทั่วไป จำนวน ๖ อัตรา (ตำแหน่งนักจัดการงานทั่วไป ว่าง ๑ อัตรา) ตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญการสอนปฐมวัย ๑ อัตรา ตำแหน่งอัตราจ้าง ๒ อัตรา และนิสิตปฏิบัติงาน ๑๐ อัตรา โดยมีภาระหน้าที่รับผิดชอบแต่ละตำแหน่งตามตารางดังต่อไปนี้

โครงสร้างการบริหารโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์

ภาพที่ ๓ โครงสร้างการบริหารโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์

โครงสร้างการบริหาร โรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์

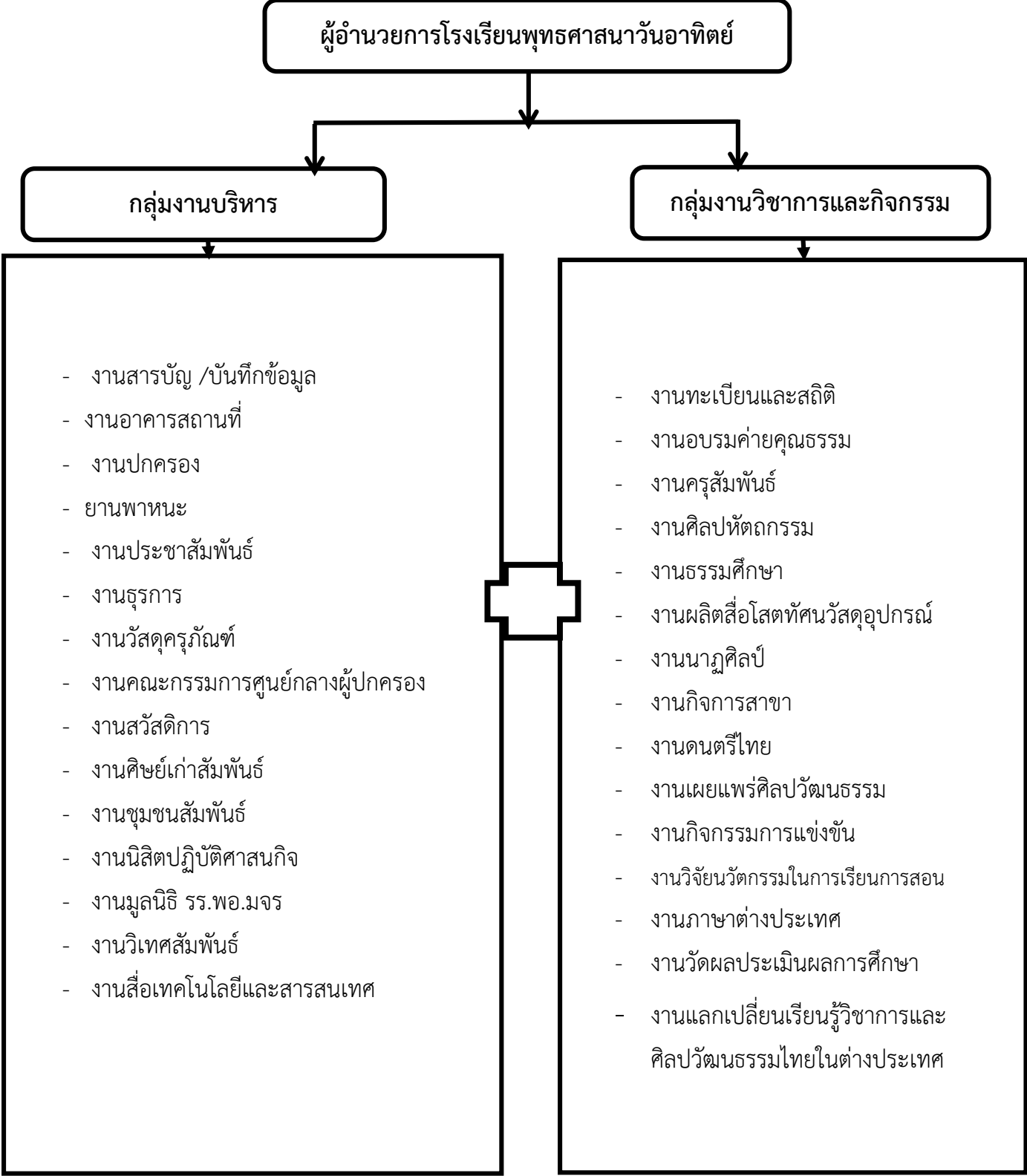

ภาพที่ ๔ โครงสร้างการบริหารโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์

รายชื่อผู้บริหาร และบุคลากรในสำนักงาน

ที่	ชื่อ	ฉายา/นามสกุล	ตำแหน่ง
๑	พระมหาศุภชัย	ปิยธम्मชโย	ผู้อำนวยการ
๒	พระมหาสมเกียรติ	ยุตติโก	รองผู้อำนวยการ ฝ่ายบริหาร
๓	พระสมุห์โกมิน	จันทาโก	รองผู้อำนวยการ ฝ่ายวิชาการ
๔	พระอภินันท์	อภินนโท	นักจัดการงานทั่วไป
๕	พระเจษฎา	จิตตกาโร	นักจัดการงานทั่วไป

ภาพที่ ๕ แสดงภาระงานส่วนงานโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์